

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XI. Constitutus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

minatus non sit, non vacat Canonicatus, aut præbenda per mortem, aut renunciationem Canonici, sed potius extinguatur, quam ob rem non est locus devolutioni ad superiorem propter negligentiam collationis. Ita hic habetur, & explicavi in *lib. 4. tra. 2. c. 16. n. 5.* ubi etiam docui, quod Prælati, & Capitulum, aut Conventus regularis à Superiore compelli possint, ut recipiant tantum numerum Canonicorum beneficiariorum conventualiū, quantum spectatis Ecclesiæ cuiuscunq; facultatibus commodè alere possunt; & in tali casu Superior præfigere potest terminum, intra quem ordinatio fieri debeat, cum enim à jure tempus definitum non est, terminus ab homine, seu Superiore definitus censetur instar termini à jure definiti.

Notandum quartò. Si quid contra Canones, aut quod Ecclesiæ noxium sit, in Capitulo, aut Conventu, aut Collegio quolibet decernendum sit, aliqui pauci, vel unus solus se opponere potest, ne decernatur, & specialiter quidem, ne extraneus aliquis se immisceat actibus Collegij, v. g. electioni, si ipsi tale jus non competat, prout colligitur *ex hoc c.* ubi id tradit *Gl. V. opponere, ex c. 1. de his,* quæ fiunt à majore parte Capituli: & docui in *disp. de Prælati, g. 69.* Ratio dari debet, quia cuiusque capitularis interest, ut jura Collegij & Ecclesiæ suæ serventur.

CAPITULUM XI.

Constitutus.

PARAPHRASIS.

Episcopus Laudunensis Henrico Canonico facultatem concessit proximè vacaturam præbendam sacerdotalem conferendi. Postea Archiepiscopus Remensis Apostolicæ Sedis Legatus, eidem Apostolica autoritate præcepit, ut ad sacerdotalem præbendam, quæ proximè vacatura esset, unà cum Capitulo aliam personam non reciperent, nisi quam dictus Henri-

cus recipi vellet. Porro ut Henricus magis sibi caveret de hac facultate, ad Sedem Apostolicam iter arrepturus appellavit, ne præbenda sacerdotalis, quæ proximè vacaverit, alicui conferretur. Hæc cum intellexisset Innocentius III, scribit Laudunensi Episcopo, & Capitulo, atque mandat, ut eam personam, cui supra dictus Henricus præbendam proximè vacaturam conferendam existimaret, sine contradictione admittant; & Episcopus alteri, contra formam concessionis à se factæ Canonico Henrico, conferre non præsumat, alioquin irritum revocandum esse, si quid post appellationem à dicto Henrico interpositam attentatum fuit. Verum quia ejusmodi concessionem, si in exemplum traheretur, in Sacrorum Canonum fraudem fieri possent, quibus prohibetur, ne beneficia Ecclesiastica concedantur, aut promittantur, antequam vacent, ideo declarat Papa, nolle se, ut occasione hujus mandati specialem gratiam continentis, talis licentia aliquibus in fraudem abuti volentibus, concessa sit.

SUMMARIUM.

Non potest Episcopus concedere licentiam conferendi beneficii j vacaturi determinati.

Notandum primò. Non potest Episcopus, aliūve collator alicui concedere facultatem conferendi beneficia vacatura, sive, ut alijs verbis dicam, non potest Episcopus alicui delegate facultatem conferendi beneficia, nisi postquam vacant. Ita hic decrevit Innocent. III, & habetur in *r. deliberatione 4. S. prohibemus de officio Legati in o.* Ratio dari debet, quia tali facultate quispiam abuti posset in fraudem Concilij Lateranensis. *c. 2. hoc sit.* Si enim aliquis certum beneficium nondum vacans consequi cuperet, subornaret amicum, qui ab Episcopo ejus conferendi facultatem impetraret; eaque amici benevolentia fretus mortem

Ex tenore.

PARAPHRASIS.

Inter Clericum *I.* ex una parte, & Abbatem, atque conventum de Bello ex altera parte, controversia erat, super ipsius Clerici provisione; quam causam Clericus actor à Pontifice impetravit quibusdam committi. Coram his post litem contestatam dictus *I.* scripturam Abbatis & Conventus produxit, in qua continebatur, quòd primò vacaturam Ecclesiam, quæ ad ipsorum spectaret collationem, ipsi conferre vellent; sed Abbas, & Conventus excipiendo dixerunt, hanc promissionem repugnare Concilio Lateranensi, ejusmodi expectativas irritas decernenti. Hoc intellecto Innocentius III. pro Abbate, & Conventu pronuntiavit, ac mandavit, ut Abbas, & Conventus ab impetitione Clerici absolveretur, ipsique silentium super hac causa imponeretur.

SUMMARIUM.

1. *Casus, in quo propriam turpitudinem allegans audiendus est.*
2. *Referuntur complures similes casus.*

Notandum, Licet allegans propriam turpitudinem sive agendo, sive excipiendo audiendus non sit, sicuti habetur *in e. cum super 8. hoc tit.* ne quisquam ex propria iniquitate commodum ferat *L. ita de mium 36. in principio. ff. de rjs, qui arbitrium &c.* & tradit Bartolus *in L. jusjurandum. §. procurator n. 5. ff. de jurejurando.* Fallit tamen hæc regula, si etiam actor in turpitudine versetur, eamque alleget, vel fateatur, tunc exceptio allegantis turpitudinem recipitur *L. 2. c. de conditione ob turpem causam. & regula 65. in 6. in pari causa, vel delicto melior est conditio possidentis.* Et hic est casus hujus Capituli. Cum enim Clericus paciscendo de

Cc bene.

mortem machinari posset beneficiario alicui ipse succedere cuperet. Excipe, quòd Episcopus, vel similis Prælati generali suo Vicario committere possit facultatem conferendi beneficia indeterminatè, & in genere, non autem determinatione beneficii, sive de determinatione personæ, prout fultus explicavi *in c. 2. de officio Vicarij in 6. & disp. de jurisdictione ordinaria conc. 99.*

Notandum secundò, Rescriptum Principis, quòd gratiam specialem continet, non efficit jus commune, neque in consequentiam trahi debet, ut alijs in simili casu idem concessum censeretur.

CAPITVLVM XII.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Morto Episcopo cujusdam Ecclesiæ, cum Canonici electionem differrent, Archiepiscopus existimans eligendi potestatem ad se devolutam esse, in Episcopum elegit Canonicum Guilielmum; id cum Innocentio III. per eundem Canonicum suggestum esset, respondit Papa, quòd Canon Lateranensis Concilij ad Archiepiscopatum, vel Episcopatum se non extendat, sed tantum ad personatus, & alia beneficia minora, & idèò postulate justitià se eam electionem cassare.

SUMMARIUM.

In materia odiosa nomine dignitatum non venit Episcopatus.

Notandum, In materia odiosa nomine dignitatum non comprehenditur Episcopatus, cum non sit simplex dignitas, sed culmen dignitatum *e. penult. de prabendis,* & idèò speciali expressione indigeat, prout etiam annotavi *in lib. 4. tra. 2.*

6. 4. n. 4.